

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Visie, uitgangspunten en speerpunten	4
Visie	4
Uitgangspunten	5
Speerpunten	6
■ Speerpunt Duurzame arbeidsparticipatie en talentontwikkeling	7
■ Speerpunt Maatschappelijke participatie	8
■ Speerpunt Actieve gezonde leefstijl	9
■ Speerpunt Opvoedkracht	10
■ Speerpunt Veiligheid	11
3. Organisatie	13
4. Middelen	14
5. Verklarende begrippenlijst	15
6. Literatuurlijst	17
7. Bijlagen	18

1. JONG & WOUDENBERG

Jong zijn in Woudenberg

Anno 2012 groeien ongeveer 4.000 kinderen en jongeren (tot 25 jaar) op in Woudenberg. Ze zetten hier hun eerste stappen, volgen hier het basisonderwijs, sporten met clubgenootjes, maken muziek, spelen op straat, ontmoeten elkaar bij het trapveldje, in de kerk of bij het winkelcentrum. Die 4.000 jonge burgers zijn essentieel voor ons dorp. Voor de huidige en toekomstige kwaliteit, (veer)kracht en aantrekkelijkheid van Woudenberg. Het is daarom van belang dat de Woudenbergse jeugd met een gezonde dosis zelfvertrouwen, met de juiste competenties en met ontdekte talenten de stappen richting volwassenheid zet. We vinden het als gemeente belangrijk dat de Woudenbergse jeugd lekker in z'n vel zit en graag naar school gaat. Dat kinderen en jongeren het prettig vinden om in ons dorp op te groeien. Dat er 'ruimte' is om jong te zijn, te kunnen ontdekken, te kunnen opgroeien.

Voor opgroeien zijn de jeugd en hun ouders in eerste instantie zelf aan zet. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Daarnaast spelen ook scholen een grote rol in het leven van de jeugd. In het bijbrengen van de juiste competenties en vaardigheden om te slagen in het leven, en dan met name op de arbeidsmarkt. Naast ouders en onderwijs leren kinderen en jongeren vooral ook veel van elkaar. En van andere 'informele' opvoeders zoals de voetbaltrainer of korfbalcoach, van de muziek- of docent. Al deze opvoeders dragen bewust of onbewust bij aan de voorwaarden voor succes, aan het slagen van de jeugd¹.

"Jongeren in Nederland zijn erg tevreden met hun leven, ze zijn zelfs domweg gelukkig. Gevraagd om met een rapportcijfer aan te geven hoe gelukkig ze op dit moment zijn, antwoorden jongeren gemiddeld met een 7,7: 36,5% geeft een 8 en 7% geeft zelfs een 9 of 10. Slechts 7,4% geeft een onvoldoende. Verreweg de meeste jongeren wonen thuis bij beide ouders, hebben respect en waardering voor hun ouders, ze hebben veel vrienden en doen het goed op school"²

Ook de gemeente heeft een rol, vaak verankerd in wettelijke taken en verantwoordelijkheden, op het brede terrein van opvoeden en opgroeien. Zo is de gemeente verantwoordelijk voor het bieden van advies en hulp bij opvoeden en opgroeien, voor voorschoolse educatie en voor uitvoering van de leerplichtwet. Vanaf 2014 zal daar de uitvoering van de jeugdzorg bij komen. Wat we als gemeente ook doen, is het creëren van enkele voorwaarden en voorzieningen zoals op het gebied van sport en cultuur zodat de jeugd zich zo breed mogelijk kan ontwikkelen. De gemeente treedt echter niet in verantwoordelijkheden van opvoeders en het onderwijs. Wat we als gemeente beogen, is helderheid te scheppen in hoe wij aankijken tegen onze rol in het lokale jeugd- en onderwijsbeleid: welke visie hebben wij op jong zijn en opgroeien, welke focus leggen wij in onze eigen rol(len) als gemeente en wat willen we van daaruit graag aan resultaten?

Wat willen we bereiken?

JONG & WOUDENBERG formuleert de belangrijkste doelen die dit College en deze gemeenteraad hebben voor het beleid op jeugd en onderwijs. Het vormt het kader van waaruit de gemeente beleid voor de jeugd (door)ontwikkelt en van waaruit we in gesprek gaan met partners. Per doel kan de rol van de gemeente verschillen. De nota beperkt zich dus nadrukkelijk tot de hoofdlijnen, de belangrijkste ambities en doelen voor 2012 tot en met 2015. Het gaat nadrukkelijk alleen over het 'wat' (we willen bereiken). 'Hoe' we onze doelen willen realiseren, is onderwerp van de uitvoeringsprogramma's die iedere twee jaar worden geschreven.

2. Visie, uitgangspunten en speerpunten

Visie

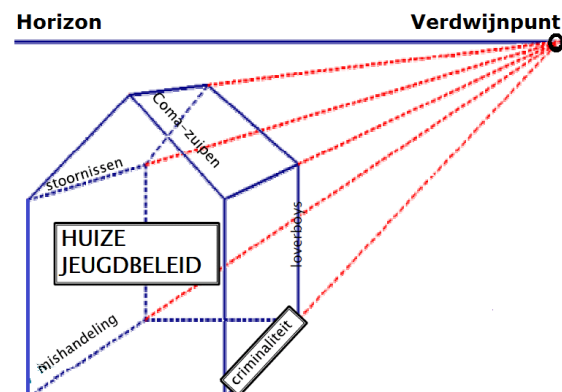
Alle jongeren ontwikkelen zich optimaal, zowel in cognitief, sociaal-emotioneel als in fysiek opzicht. Ze hebben een fijne jeugd en gebruiken hun talenten. Dit leidt tot maatschappelijke, economische en sociale zelfstandigheid en een positieve deelname aan de samenleving.

In deze visie dient jeugdbeleid verder te gaan dan het bevorderen van de ontwikkeling van individuele talenten en capaciteiten. Opvoeden en opgroeien dient tevens een bijdrage te leveren tot het leven binnen de (dorps)gemeenschap³. Het leren inzetten van talent(en) binnen de samenleving. Dat heeft te maken met de erkenning van talenten door anderen, en het leren over hoe bepaalde talenten een bijdrage aan de samenleving kunnen leveren.

Onze visie op jong zijn en opgroeien

Jeugdbeleid heeft de afgelopen decennia steeds meer aandacht gekregen voor preventie. Preventief beleid wordt hierbij vaak ingezet ter voorkoming van eventuele grote(re) problemen in een later stadium. Dit is een probleemgerichte benadering van preventie, waarbij weinig aandacht is voor de "normale" ontwikkeling van de jeugd. Sommige "problemen" horen nu eenmaal bij het opgroeien (zie bijlage 1)⁴. De kans bestaat dat door deze problematische benadering "normaal gedrag" wordt geproblematiseerd, waardoor kinderen en jongeren onnodig een negatief etiket krijgen opgeplakt. Dit wordt als de belangrijkste oorzaak genoemd van de stijging van het aantal jeugdzorg-cliënten en indicaties⁵. Om dit te voorkomen dient een omslag plaats te vinden van probleemgericht naar ontwikkelingsgericht, contextueel en positief jeugdbeleid. De doelstellingen van het jeugdbeleid dienen in een perspectief geplaatst te worden, het heeft een toekomstoriëntatie nodig, een punt op de horizon dat verder kijkt dan bestrijding en het verhelpen van problemen⁶.

Opgroeien en opvoeden is een interactie met de omgeving die aan beide kanten kan worden beïnvloed. Elk kind heeft talenten en het is zaak om deze talenten te ontdekken en te helpen ontplooiën. Daarom is positief preventief jeugdbeleid nodig dat gericht is op alle jongeren en niet alleen op probleemjongeren⁷. Daar past ook een positieve doelstelling bij: jongeren laten opgroeien en ontwikkelen tot actieve en verantwoordelijke leden van een democratische samenleving. Het is belangrijk om daarbij vast te stellen, dat een jongere niet overal even goed in hoeft te zijn. In de regel wil iedere jongere wel een paar dingen goed kunnen. De omgeving *gunt* de kans en bepaalt welke competenties essentieel of gewenst zijn. Iedere jongvolwassene zou in elke 'omgeving' moeten kunnen slagen, al zal de ene meer aanleg voor het ene dan voor het andere hebben. Maar alleen slagen op de arbeidsmarkt is nooit voldoende, een startkwalificatie alleen is geen garantie voor succes! Het is goed om te beseffen, dat kinderen niet vanzelf gaan slagen voor de vacatures van het leven. Professionals zijn niet altijd de meest geschikte ontwikkelaars van competenties voor vriendschap, burgerschap en ouderschap, en zelfs niet per definitie voor het ondernemerschap en vakmanschap dat mensen tot goede werknemers maakt.

Hedendaags jeugd- en gezondheidsbeleid

<p><i>Dominant:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - at risk model - nadruk op individu/gezin - nadruk op repressie - weinig aandacht voor sociale context <p>Doel: probleembestrijding</p>	<p><i>Alternatief:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ecologisch/contextueel model - positief jeugdbeleid - aandacht voor civil society - aandacht voor actieve participatie <p>Doel: inclusief burgerschap</p>
---	---

(De Winter, 2011)

Dat is niet omdat professionals te duur zijn, of omdat hun methoden niet zouden deugen, maar het is vaak onlogisch om van hen te leren hoe je omgaat met gewone mensen in het dagelijks leven. We zullen veel meer aandacht moeten hebben voor de *rol van co-producenten* als familie, burens, vrijwilligers bij verenigingen, kerken en ondernemers in wijk en regio⁸⁹¹⁰. En de belangrijkste (co-) producent is natuurlijk de jeugd zelf! Dit betekent dat we een *breed perspectief* dienen te hanteren voor opvoeden en opgroeien. Ten eerste is het bijbrengen van de benodigde vaardigheden en competenties breder dan alleen gericht op de arbeidsmarkt. Opgroeien leidt idealiter tot het kunnen vervullen van meerdere rollen en vergt dus ook *meer competenties* dan die op school worden ontwikkeld. Een aantal competenties en vaardigheden doet de jeugd juist elders op, van elkaar, op straat, bij de sportclub of in de kerk. Ten tweede betekent dat dus het erkennen en benoemen van de rol van *informele opvoeders* (ouders, familie, vrijwilligers bij de sportvereniging, etc.) naast die van de formele opvoeders (onderwijs en andere professionele organisaties).

Uitgangspunten

Voor jeugdbeleid betekent dit dat we als gemeente nadrukkelijker dan voorheen de focus leggen op het stimuleren van een goed opgroei-klimaat en goede basisvoorzieningen voor alle Woudenbergse jeugd. We zetten in op ontwikkeling van talenten en competenties in de breedste zin van het woord. Dat is in onze optiek de beste voorbereiding op 'goed burgerschap'. We houden hierbij rekening dat niet alle problemen te voorkomen zijn (Zie bijlage 2). Voor kinderen en ouders met problemen moet er altijd een sluitend vangnet zijn van professionele instanties. Daarvoor is het noodzakelijk dat alle betrokken instanties goed samenwerken en steeds het belang van het kind/het gezin op de eerste plaats zetten. Ook hierbij geldt dat hoe eerder problemen worden gesignaleerd en aangepakt, hoe meer kans er is op structurele oplossingen en hoe groter de kans dat het vangnet als trampoline fungeert. Want dat is steeds het doel: jongeren/gezinnen zodanig ondersteunen dat zij weer hun plek kunnen vinden in ons midden.

1. We gaan uit van capaciteiten en kennis van de bewoners zelf.

Vanuit onze visie geloven wij in de eigen kracht van jeugd en ouders, in de rol van 'informele' opvoeders, en vooral in een actieve bijdrage van jongeren zelf. Zij zijn primair verantwoordelijk. Voor de jeugd betekent dit dat we uitgaan van talenten en competenties, van wat de jeugd (al) kan! Daar waar jeugd of ouders het nog niet zelf kunnen, stimuleren we als gemeente dat zij hun eigen kracht versterken. Uiteraard verliezen wij niet degenen uit het oog die het op eigen kracht (nog) niet kunnen. Daar waar nodig, zal er altijd hulp en zorg beschikbaar zijn voor diegenen die het écht niet zelf - of met behulp van hun familie en sociale netwerk - kunnen.

2. Community based

Internationale databases van effectieve interventies¹¹ laten zien dat 'community based care' veel meer rendement heeft dan institutionele ondersteuning (ook voor de 'zware' doelgroepen). De eigen sociale omgeving van het kind bepaalt voor 40% of de aanpak slaagt⁵. We dienen daar dus in te investeren. Opgroeien en opvoeden is een interactie binnen een sociale context, een gemeenschap. Iedereen die (mede)opvoedt dient te weten wat voor een positieve ontwikkeling van alle jeugdigen nodig is, een goede pedagogische basisinfrastructuur, met een zo veelzijdig en stimulerend mogelijke ontwikkelingsomgeving voor iedereen. Wij zijn allemaal mede-opvoeders: iedereen die zich beweegt om een kind of jongere heeft invloed op de ontwikkeling van een kind. Om dit te bewerkstelligen is een cultuuromslag nodig. Dit zal niet vanuit de bestaande kaders, denkwerelden en instituten spontaan en organisch ontstaan; dit zal specifieke aandacht vragen van de gemeente en haar partners.

3. Het perspectief van de jeugd is leidend.

Beleid en uitvoering sluiten aan op hun leefwereld. De jeugd denkt niet in beleidsterreinen of organisatiegrenzen. De jeugd denkt vanuit haar eigen(tijdse) perspectief. De gemeente streeft ernaar om daar zo goed als mogelijk op aan te sluiten. De leef (-en leer)omgevingen en ontwikkelingsfasen van de jeugd zijn leidend voor beleid; dat betekent dat beleid 'integraal' is. Datzelfde geldt wat ons betreft voor de

uitvoering. Ook voor professionals die werken met en voor kinderen en jongeren dienen het perspectief van de jeugd, de talenten van de jeugd en het belang van de jeugd voorop te staan.

4. Woudenbergse kinderen, jongeren en ouders zijn (co-)producent.

Zij zijn zelf aan zet om hun vragen beantwoord te zien, hun wensen te doen uitkomen. Kinderen en jongeren willen graag in de wijk kunnen voetballen, spelen, elkaar kunnen ontmoeten. Als de jeugd zo'n plek beschouwt als een 'eigen plek' dan zal zij die minder snel vernielen of verwaarlozen. En spreken jongeren elkaar daarop aan. De jeugd is dus ook (co-)producent. Dat is ze ook als het gaat om het ontwikkelen van talenten op bijvoorbeeld sportief of kunstzinnig gebied. De gemeente wil die 'productierol' van de jeugd centraler stellen. Ruimtes waar de jeugd elkaar treft, worden gerund door jongeren zelf. Het programma van activiteiten dat wordt aangeboden, wordt primair bedacht door en uitgevoerd door de jeugd zelf. De rol van professionals is daarin dan ondersteunend en coachend in plaats van uitvoerend. Ook de sociale omgeving (ouders, buurt, sportcoaches, werkgevers, enz.) kan een belangrijke bijdrage leveren in de realisatie van coproducties met de jeugd.

5. De gemeente voert de regie op de speerpunten van het jeugdbeleid.

Vanuit onze visie op jeugdbeleid is een aantal beleidsspeerpunten geformuleerd. De uitvoering van jeugdbeleid ligt in veel gevallen bij het onderwijs en andere maatschappelijke partners. In een aantal gevallen is door de wet bepaald hoe de uitvoering moet plaatsvinden. De gemeente wil regie voeren op jeugdbeleid door het uitzetten van de beleidslijnen, het organiseren van de samenwerking, resultaatgerichte afspraken maken en het volgen en eventueel bijsturen van de uitvoering. Er vindt op verschillende manieren periodiek overleg plaats met partners.

Speerpunten

Op basis van actuele ontwikkelingen en de beschreven uitgangspunten voor beleid hebben wij vijf speerpunten benoemd waar het jeugdbeleid zich de komende vier jaar op richt. De vijf speerpunten gaan uit van preventie en van de eigen verantwoordelijkheid. Wanneer dit onvoldoende is voor gezinnen zal er altijd ondersteuning, hulp en zorg beschikbaar zijn voor diegenen die het écht niet zelf - of met behulp van hun familie en sociale netwerk - kunnen.

De aandachtsgebieden en doelstellingen zijn onderverdeeld in vijf speerpunten:

- Duurzame arbeidsparticipatie en talentontwikkeling
- Maatschappelijke participatie
- Actieve gezonde leefstijl
- Opvoedkracht
- Veiligheid

Indicatoren

Bij alle speerpunten zijn indicatoren geformuleerd. Indicatoren zijn opgesteld om het beleid te kunnen volgen. Echter, als we geloven dat opvoeden en opgroeien plaatsvindt vanuit een contextueel en ontwikkelingsgerichte situatie dan zeggen individuele indicatoren niets zonder daar de (veranderde) context bij te betrekken. Het beleid is dus niet zozeer resultaatgericht, maar ontwikkelingsgericht en dus ook procesgericht. Sommige indicatoren zijn voor dit beleidskader nieuw, waardoor het op dit moment niet realistisch is om een streefwaarde te bepalen. Ook toekomstige ontwikkelingen zoals de drie decentralisaties kunnen van grote invloed zijn op de (streef)waarden van de indicatoren. Kortom: indicatoren geven grip aan het proces, maar juist de toelichting geformuleerd bij de indicatoren zal het meest waardevol zijn voor de evaluatie van het beleid.

Speerpunt duurzame arbeidsparticipatie en talentontwikkeling

Wat willen we bereiken?

We willen dat jongeren in Woudenberg opgroeien tot zelfredzame burgers die een positieve bijdrage leveren aan onze samenleving. Daarbij gaat het om het ontdekken en ontwikkelen van ieders talenten. Op school, bij de sportclub, bij de kerk, op de muziekschool of elders. We willen dat iedere Woudenbergse jongere, passend bij zijn of haar eigen niveau, optimaal voorbereid de arbeidsmarkt betreedt.

Waarmee gaan we aan de slag?

Kinderen en jongeren optimale kansen bieden

We willen optimale kansen voor de jeugd om hun talenten te ontwikkelen. Daarom stimuleren we kwalitatief goed onderwijs en ondersteunen dit door de samenhang met voorschoolse en buitenschoolse voorzieningen te verbeteren. Via de Lokale Educatieve Agenda willen we hierover afspraken maken met het onderwijs. Om hun talenten breed te kunnen ontwikkelen willen we dat kinderen al op jonge leeftijd hun talenten en interesses kunnen ontdekken. We stimuleren dat jongeren in aanraking komen met sport, cultuur, natuur en techniek.

Zorgen voor doorgaande (leer)lijnen (samenhang in voorzieningen)

Jongeren doorlopen een heel scala aan onderwijs en opvangvoorzieningen. En dus ook een heel scala aan 'overgangen', die goed op elkaar aan moeten sluiten willen deze voorzieningen leiden tot maximale kansen voor jongeren. We willen doorgaande lijnen bevorderen op het gebied van leren, zorg en opvoeden. En samenhang stimuleren tussen voorschoolse, schoolse en buitenschoolse activiteiten. We willen inzetten op dagritmes die kinderen optimaal stimuleren. Daarnaast stimuleren we de ouderbetrokkenheid, omdat een stimulerende omgeving thuis een positief effect heeft op de ontwikkeling van kinderen. De samenwerking van onderwijs, binnen- en buitenschoolse activiteiten, ouderbetrokkenheid, zorg, sociale cohesie vinden we daarbij van groot belang.

Taal- en ontwikkelachterstanden tijdig signaleren en bestrijden

Achterstanden op basisvaardigheden zoals taal en rekenen willen we zoveel mogelijk voorkomen en vroegtijdig bestrijden. Dit voorkomt moeilijk weg te werken achterstanden op latere leeftijd. We zorgen daarom voor een hoogwaardig voorschools aanbod. We ondersteunen activiteiten om taal- en/of ontwikkelingsachterstanden zo vroeg mogelijk te signaleren en vervolgens adequate actie te ondernemen. Daarbij richten we ons ook op taalstimulering en ondersteuning van de ouders.

Alle jongeren goed voorbereiden op een loopbaan

We willen jongeren een goed fundament meegeven voor deelname aan de arbeidsmarkt en de samenleving. Dat betekent dat wij streven om jongeren bij de ontwikkeling naar zelfstandig burgerschap minimaal een startkwalificatie mee te geven, en verzuim en voortijdige uitval uit het onderwijs willen voorkomen. Overbelasting van jongeren (door opeenstapeling van problemen) willen we zo goed mogelijk bestrijden. Mocht duidelijk zijn dat een startkwalificatie te hoog is gegrepen dan zetten we in op een arbeidsmarkt kwalificatie.

Indicatoren:

	2010	2014 (streefwaarde)
- Percentage vroegtijdig schoolverlaters	2,1%	≤2,1%
- Percentage leerlingen dat zonder achterstand de basisschool begint	nog nader te bepalen	nog nader te bepalen
- Percentage kinderen in het speciaal onderwijs	94 *(3,5%)	nog nader te bepalen
- Percentage jongeren dat op zoek is naar een baan	0,3% (2011)	≤0,3%
- Percentage doelgroepkinderen 2-4 jaar dat gebruik maakt van VVE-aanbod	0%	100%
- Aantal jongeren met een uitkering	60	nog nader te bepalen

Speerpunt Maatschappelijke participatie

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen en jongeren zich ontwikkelen tot betrokken en verantwoordelijke burgers die een bijdrage leveren aan een duurzame en democratische samenleving. Meedoen aan de samenleving begint dicht bij huis, in de eigen straat en buurt. Meedoen is ook lid worden van een sportvereniging en meedoen aan andere activiteiten. We willen dat ook kinderen die opgroeien in armoede volop mee kunnen doen. Armoede mag geen belemmering vormen voor maatschappelijke participatie. We willen kinderen/jongeren stimuleren deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten, ze betrekken bij hun leefomgeving en ze leren welke invloed zij kunnen uitoefenen op hun leefomgeving.

Bevorderen sociale participatie

We vinden het belangrijk dat alle kinderen en jongeren actief meedoen aan de samenleving. Dat bevorderen we. Waar er financiële en/of culturele belemmeringen zijn om actief mee te doen, proberen we die weg te nemen. Daarbij richten we ons niet alleen op het kind, maar ook op het gezin als geheel. Het jongerenwerk wordt ingezet als een essentiële verbinder tussen de jeugd en de samenleving om zo de sociale participatie van de jeugd te bevorderen. Sociale participatie kan ook bevordert worden door bijvoorbeeld de maatschappelijke stage of jongeren een voorbeeldfunctie voor elkaar te laten zijn.

Stimuleren verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving

We willen onze jeugd leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leefomgeving, passend bij hun ontwikkeling. We willen ze stimuleren mee te denken en zelf dingen te organiseren. Met natuur- en milieueducatie (NME) maken we jongeren bewust van de eigen leefomgeving en de invloed die ze er zelf op uit kunnen oefenen. Bijvoorbeeld bij dagelijkse keuzes voor voedsel, reizen en wonen. Maar ook door cultuureducatie proberen we deze betrokkenheid te stimuleren.

De weg wijzen in onze democratie

We willen dat jongeren hun weg weten in onze democratische samenleving; welke instrumenten (inspraak, advies en stemrecht) zij tot hun beschikking hebben, hoe die werken en wanneer ze deze kunnen gebruiken.

Indicatoren:

2010

2014 (streefwaarde)

- Aantal gezinnen dat gebruik maakt van minima-regelingen	nieuwe indicator	nieuwe indicator
- Percentage kinderen (t/m 18 jaar) met kans op armoede	5,5%	nieuwe indicator
- Aantal deelnemers jongerenwerk	nieuwe indicator	nieuwe indicator
- Mate van tevredenheid jongerenwerk	nieuwe indicator	nieuwe indicator
- Aantal jongeren doorverwezen door jongerenwerk naar lokale instellingen	nieuwe indicator	nieuwe indicator
- Aantal gehouden activiteiten door jongeren binnen het dorp	nieuwe indicator	nieuwe indicator
- Percentage jongeren dat lid is van sportvereniging of commerciële aanbieder	66% (2011)	70%
- Percentage jongeren dat bereikt wordt door culturele instellingen	nieuwe indicator	nieuwe indicator
- Aantal scholen dat NME afneemt	3 (2011)	5
- Percentage jongeren (18 tot 24 jaar) dat gebruik maakt van stemrecht	nieuwe indicator	nieuwe indicator

Speerpunt Actieve gezonde leefstijl

Wat willen we bereiken?

We willen dat de gezondheid van Woudenbergse jongeren verbetert. Wij willen dat in Woudenberg onze kinderen actief en gezond opgroeien. En dat voor hen en hun ouders gezond eten en voldoende bewegen de norm is. Daarbij voldoen ze minimaal aan de Nederlandse norm voor beweging.

Waarmee gaan we aan de slag?

Zorgen voor 'speelse' buitenruimte en voorzieningen

De inrichting van de fysieke binnen- en buitenruimtes moet alle kinderen, ongeacht hun afkomst en leeftijd, uitdagen tot sportief gedrag. Daarom blijven we zorgen voor goed ingerichte schoolpleinen, speelplekken en sportruimtes. Daarnaast is het van belang dat we kinderen leren er goed gebruik van te maken.

Stimuleren sportdeelname

Sporten is gezond, het is leuk, je doet er sociale contacten op en leert om te gaan met winst en verlies, waardoor je sociaal weerbaarder wordt. Door te sporten kun je ontdekken waar je sporttalenten liggen en deze ontwikkelen. We blijven de sportdeelname stimuleren.

Versterken rol positieve voorbeelden

Goed voorbeeld doet goed volgen. Voor een actieve en gezonde leefstijl is het voorbeeld dat ouders geven heel belangrijk. Dit bleek ook uit recent onderzoek van de GGD Midden-Nederland naar het sportgedrag van de jeugd in Woudenberg (2011). Dat geldt ook voor leerkrachten, trainers en de straathoekwerker. Wij werken aan verhoging van de bewustwording en versterking van de voorbeeldrollen over gezonde voeding het gebruik van alcohol en genotmiddelen.

Bij de indicatoren hebben we een streefwaarde voor 2016 opgenomen. Dit komt doordat de cijfers uit de Jeugdgezondheidsmonitor worden gehaald. Deze monitor wordt eens in de vier jaar uitgevoerd.

Indicatoren:

	2012	2016
- Percentage (dagelijks) rokende jongeren tussen de 13 tot 18 jaar	6%	5%
- Percentage drinkende jongeren tussen de 13 tot 18 jaar	26%	25%
- Percentage jongeren dat hasj of wiet gebruikt tussen de 13 tot 18 jaar	4%	≤4%
- Percentage jongeren tussen de 13 tot 18 jaar dat voldoet aan de beweegnorm	93%	95%
- Percentage kinderen (9 tot 12 jaar) dat tevreden is over speelmogelijkheden	81%	85%

Speerpunt Opvoedkracht

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen zich ontwikkelen tot evenwichtige volwassenen die verantwoording kunnen dragen voor zichzelf en voor anderen. We willen dat er in de directe leefwereld van het kind - in het gezin en in de sociale omgeving - voldoende 'opvoedkracht' is. We willen dat er goede interventies en oplossingen zijn wanneer het niet goed gaat.

Waarmee gaan we aan de slag?

Ouders adequaat toerusten met een positieve benadering

Wij willen ouders zo goed mogelijk toerusten en ondersteunen om zelf hun kinderen op te voeden. De mate van de behoefte aan ondersteuning verschilt. Wij rekenen het tot onze taak die verschillen in ondersteuningsbehoefte te signaleren en er adequaat op in te spelen. Het is onze overtuiging dat in de opvoeding een positieve benadering het beste werkt. Dit uitgangspunt hanteren we in onze ondersteuning aan gezinnen en de sociale omgeving, in het onderwijs en onze contacten met andere organisaties.

Rol sociale omgeving versterken

We willen de positieve rol van de sociale omgeving bij het opvoeden versterken. Ouders doen steeds vaker en eerder een beroep op professionals als ze zich zorgen maken over de opvoeding en minder op de eigen netwerken. Terwijl ouders zelf aangeven meer behoefte te hebben aan informele steun¹². We willen de betrokkenheid van de naaste omgeving bij het opgroeien en opvoeden van kinderen weer vanzelfsprekend maken. Dit betekent ook dat het praten met elkaar over opvoeden weer normaal moet worden. Onderzoek geeft aan dat naarmate een steunend sociaal netwerk ontbreekt, de draagkracht van een gezin sneller wordt overschreden en er eerder ernstige opvoedingsmoeilijkheden ontstaan¹³.

Zorgen voor een sluitende aanpak

Als er meer nodig is dan ouders en directe omgeving kunnen bieden, moet er adequate pedagogische hulp beschikbaar zijn. Het is belangrijk dat deze hulp gemakkelijk toegankelijk is, met korte wachttijden, en zo kort mogelijk duurt. Bij complexe problemen zorgen we voor goede zorgcoördinatie en indien nodig structurele steun. Ook hierbij vinden we het belangrijk ouders en jongeren goed te betrekken en de eigen kracht van ouders, jongeren en de directe sociale omgeving te versterken. Zo proberen we terugval en herhaling van problemen te voorkomen.

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is de spil

Het CJG speelt een belangrijke rol in het versterken van de positieve opvoedkracht van ouders en het stimuleren van sociale netwerken en steunstructuren (Van Vliet & Kesselring 2009). Het CJG zorgt verder voor vroegtijdige signalering, biedt ondersteuning en zo nodig pedagogische hulp en zorgt dat de coördinatie van de zorg geregeld wordt. Het CJG ontwikkelt zich verder tot dé eerstelijnsorganisatie voor opvoed- en opgroei-ondersteuning en als spil van alle ondersteuning, hulp en zorg voor de jeugd en ouders. De decentralisatie van de jeugdzorg naar de gemeente is daar van grote invloed op. Gemeenten worden financieel en uitvoeringstechnisch verantwoordelijk voor de jeugdzorg die nu onder het Rijk, provincies, gemeenten, de AWBZ en de ZvW valt.

Indicatoren:

	2010	2014 (streefwaarde)
- Percentage bewoners dat het gevoel heeft terug te kunnen vallen op een sociaal netwerk	nieuwe indicator	nieuwe indicator
- Percentage ouders/jongeren die het CJG weet te vinden en weet wat ze er kan halen	nieuwe indicator	nieuwe indicator
- De mate waarin ouders en jeugdigen vermindering van problematiek ervaren na ondersteuning	nieuwe indicator	nieuwe indicator
- Aantal registraties in de Verwijsindex	51	50% toename
- Het aantal jeugdigen en gezinnen waarvoor coördinatie van zorg (één gezin, één plan) is geregeld	nieuwe indicator	nieuwe indicator
- Aantal jeugdigen in de geïndiceerde jeugdzorg	181	nieuwe indicator

Speerpunt Veiligheid

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen en jongeren opgroeien in een veilige omgeving, thuis en daarbuiten. We willen hun leefwerelden beschermen tegen negatieve invloeden. Jongeren die strafbare feiten hebben gepleegd, bieden we nieuw vooruitzicht. We wijzen er met nadruk op dat de beste manier om ongewenst en onveilig gedrag te voorkomen is te zorgen voor een goed opvoedklimaat, talentontwikkeling, maatschappelijke participatie en een actieve en gezonde leefstijl. Oftewel: voortvarend te werken zoals hiervoor beschreven in de andere beleidvelden.

Bevorderen van een veilige thuissituatie

Veiligheid in het gezin, op school en in de leefomgeving zijn voor kinderen essentiële voorwaarden om goed tot ontplooiing te komen. Een extreme vorm van onveiligheid is kindermishandeling. Dikwijls heeft dit te maken met onmacht van ouders. Hoe eerder we deze onmacht signaleren, hoe eerder we deze ouders kunnen helpen. We werken langs drie sporen aan een veilige thuissituatie: 1) vergroten van de opvoedkracht van ouders, 2) het vergroten van weerbaarheid en sociale vaardigheden van kinderen en 3) zorgen voor een vangnet voor hen die niet meer thuis kunnen wonen.

Kinderen en jongeren weerbaarder maken tegen negatieve invloeden van buitenaf

Pestgedrag, mishandeling, veelvuldig alcohol- en drugsgebruik zijn voorbeelden van onveilig gedrag door negatieve invloeden van buiten. Vaak is er bij dit negatieve gedrag sprake van (sterke) groepsdruk. Het is van belang jongeren hiertegen meer weerbaar te maken. Professionals op school en in de leefomgeving, maar ook de fysieke omgeving zelf, spelen hierin een belangrijke rol. Voorafgaand aan strafbaar gedrag zijn in de omgeving (op school, op straat) vaak de eerste signalen al zichtbaar. Met scholen en professionals gaan we afspraken maken hoe we vroegtijdig en adequaat op die signalen kunnen inspelen.

Verbeterde beeldvorming jeugd- overlast als interactie

Een deel van de Nederlandse bevolking heeft een vrij negatief beeld over jongeren. De negatieve berichtgeving over overlastjongeren in de pers draagt daar zeker aan bij. Dit betreft vaak een klein percentage (zo'n 5%) jongeren, veelal uit de grote steden afkomstig. Hierdoor worden groepen jeugd door sommige inwoners gezien als potentiële criminelen en roepen een gevoel van onveiligheid op. Positieve berichtgeving in de plaatselijke pers kan voor verbetering zorgen, maar ook het in contact brengen van jongeren met omwonenden is een goed middel. Immers, een groep jongeren is veel minder eng als men weet wie het zijn. Deze interactie zorgt ervoor dat we elkaars gedachten, ideeën en motieven kunnen begrijpen.

Sluitende aanpak overlast en jeugdcriminaliteit

We kiezen voor één aanpak bij preventie en bestrijding overlast en jeugdcriminaliteit. We werken aan optimale aansluiting/afstemming hulpverlening-justitie. Belangrijk is dat we erop letten dat we jongeren die een eerste keer over de schreef zijn gegaan, behoeden voor 'oude' negatieve invloeden. Jongeren die strafbare feiten hebben gepleegd willen we een nieuw vooruitzicht bieden.

Indicatoren:	2010	2014 (streefwaarde)
- Percentage jongeren (13-18jr) dat huiselijk geweld heeft meegemaakt	5% (2012)	≤5%
- Aantal huiselijk geweld incidenten	36	≤36
- Percentage kinderen (9- tot 12-jarigen) dat gepest is in afgelopen 3 maanden	37%	30%
- Percentage kinderen dat zich onveilig voelt in de buurt (9- tot 12-jarigen)	5%	0%
- Percentage inwoners met onveilig gevoel*	21%	≤21%
- Percentage vaak overlast groepen jongeren*	11%	8%
- Aantal Halt verwijzingen	6	3
- Aantal jongeren 12-18 jr. in behandeling bij OM Utrecht	9	7
- Aantal geprioriteerde (hinderlijk, overlastgevend, crimineel) jeugdgroepen	0	0
- Aantal jongeren behandeld in het justitieel casusoverleg in het Veiligheidshuis	13	8
- Aantal meldingen bij de politie van jeugdoverlast **	53	37

* de percentages komen uit de veiligheidsmonitor 2009. In april 2012 wordt de veiligheidsmonitor 2011 gepresenteerd aan de deelnemende gemeenten.

** Conform de doelstelling van de kadernota integrale veiligheid 2011-2014

3. Organisatie

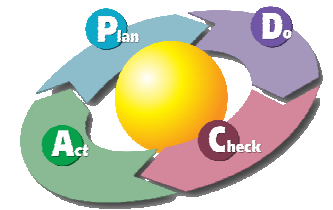
Binnen het huidige kabinetsbeleid is het niet meer vanzelfsprekend dat de gemeenten een veelheid van rollen op zich nemen. Het zelf organiserend vermogen van de samenleving wordt aangewend en daarbij past een terughoudende rol van de gemeente. Er wordt uitgegaan van de kracht en creativiteit van de burgers, van hun vermogen om voor zichzelf en voor elkaar te zorgen en daarbij eigen sociale netwerken te benutten. Daar waar nodig voorziet de gemeente in collectieve voorzieningen. Een terughoudende rol van de gemeente en een groter appèl op het zelf organiserend vermogen van burgers en instellingen tendeeft naar gelijkwaardigheid en horizontaal partnerschap. Bij horizontaal partnerschap hebben alle partijen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een gelijkwaardige rol. Dit geldt met name voor de relatie tussen gemeente en schoolbesturen die - wettelijk bepaald - gebaseerd is op gelijkwaardigheid en wederkerigheid. Die positie geldt niet per definitie voor andere partijen in de uitvoering van het jeugd- en onderwijsbeleid. In sommige situaties is de gemeente opdrachtgever of aanbesteder (bv. jongerenwerk, jeugdgezondheidszorg); in andere wettelijk controleur (leerplicht/kwalificatieplicht) en financier (onderwijshuisvesting). De diversiteit aan gemeentelijke rollen houdt ook verschillende partnerrelaties in. De rol van de gemeente verschilt dus per beleidsterrein en is mede afhankelijk van onze wettelijke taken en verantwoordelijkheden. In de uitvoeringsprogramma's benoemen we per speerpunt expliciet welke soort regie wij voeren om de resultaten te bereiken. De regie zal worden gevoerd door het uitzetten van de beleidslijnen, het organiseren van de samenwerking, resultaatgerichte afspraken maken en het volgen en eventueel bijsturen van de uitvoering.

Er vindt op verschillende manieren periodiek overleg plaats met partners. Jong & Woudenberg bestrijkt de domeinen onderwijs, zorg, welzijn, sport, cultuur, veiligheid, werk en inkomen; in principe de hele leefwereld van kinderen en jongeren tot 25 jaar. Binnen de doelen die we geformuleerd hebben zijn afzonderlijke onderwerpen en stakeholders met verschillende verantwoordelijkheden en taken aan te wijzen. Omdat zoveel partijen erbij betrokken zijn, is het van belang om voor het realiseren van de gekozen doelen en beoogde effecten te sturen op de samenhang tussen de verschillende (sub-)thema's. Als gemeente zijn we primair verantwoordelijk voor het jeugdbeleid en in staat verbindingen tot stand te brengen en te versterken. Als gemeente zijn we wettelijk verplicht tot jaarlijks overleg met onderwijs en kinderopvang over een aantal wettelijk vastgestelde onderwerpen. Die onderwerpen vormen de lokale educatieve agenda (LEA). Deze agenda vormt de basis voor het beleidskader. Voor een effectieve uitvoering is het van belang dat het voor alle betrokken partijen duidelijk is voor welke beleidsthema's zij verantwoordelijk zijn en welke rol zij ten opzichte van elkaar hebben.

Kortom: Jong & Woudenberg is een uitnodiging aan alle partijen om samen te werken aan het behalen van resultaten.

Plan-do-check-act cyclus

Voor het beleidskader wordt de Deming-cyclus gehanteerd, ook wel bekend als plan-do-check-act-cyclus. De cirkel beschrijft vier activiteiten die op alle kwaliteitsverbeteringen van toepassing zijn. Het cyclische karakter garandeert dat de kwaliteitsverbetering continu onder de aandacht is. In een dergelijke cyclus worden de onderstaande activiteiten doorgelopen. Achter de activiteiten staat beschreven hoe dit er vervolgens uitziet voor het beleidskader Jeugd

- Plan: plannen maken en doelstellingen formuleren
- Do: plannen uitvoeren en registreren
- Check: uitkomsten plannen vergelijken met realisatie en deze bespreken
- Act: plannen en doelstellingen actualiseren en bijsturen

*Beleidskader Jong & Woudenberg
Uitvoeringsprogramma 2012-2013
(Tussen)evaluatie Jong & Woudenberg
Uitvoeringsprogramma 2014-2015 en Beleidskader
Jeugd 2016-2019 en, etc.*

4. Middelen

Voor realisatie van de doelen van dit beleidskader gaan we uit van de huidige financiële kaders. De onderwerpen die betrekking hebben op het integraal beleidskader Jeugd gaan dwars door de gemeentelijke organisatie heen. De financiën die benodigd zijn om beleid uit te voeren op onderwerpen die vakspecifiek zijn, zullen dan ook binnen de desbetreffende afdeling gevonden moeten worden. Indien er extra financiën benodigd zijn, zal dit bij de raad aangevraagd worden.

De financiële kaders voor jeugd en onderwijs die van toepassing zijn op dit beleidskader treft u hieronder aan. In de uitvoeringsprogramma's zal per speerpunt en per (onderliggend) thema concreet worden aangegeven welke middelen op jaarbasis voor welke resultaten worden ingezet.

Huidige financiële kaders 2012 Jeugd en Onderwijs

Onderwijsbegeleidingsgelden	€ 72.500,-
Leerplichtbeleid	€ 8.000,-
Kosten Centrum Jeugd en Gezin	€ 62.000,-
Verwijsindex	€ 7.000,-
Jeugd en Jongerenwerk	€ 100.000
Peuterspeelzaalwerk/Onderwijsachterstanden/Wet Oké	€ 133.300,-
Jeugdaccommodatie	€ 10.000,-*
Jeugdgezondheidszorg	€ 241.700,-

* Dit bedrag wordt meegenomen tijdens de voorjaarsnota 2012.

5. Verklarende begrippenlijst

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Het Centrum voor Jeugd & Gezin (CJG) is een netwerkorganisatie waar alle organisaties (bv. jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk, jongerenwerk en onderwijs) die met de Woudenbergse jeugd te maken hebben met elkaar samenwerken. Het CJG bundelt de lokale functies en taken op de terreinen gezondheid, opvoeden en opgroeien. Inwoners kunnen bij de CJG-inlooppunten terecht voor alle vragen op het gebied van opgroeien, opvoeden en onderwijs.

Community based

Interventies worden (helemaal of voor een groot deel) uitgevoerd in gezinnen, in scholen of in bredere lokale programma's. Zo dichtbij mogelijk in samenwerking met ouders, leerkrachten, verpleegkundigen, politieagenten, jongerenwerkers en anderen die dagelijks vanuit een pedagogische perspectief bezig zijn met kinderen, jongeren en ouders.

Coördinatie van de zorg

De afstemming van de zorg en ondersteuning die vanuit verschillende instanties aan een jeugdige en diens gezin of het gezin waarin de jeugdige opgroeit, wordt geboden.

Institutionele ondersteuning

Ondersteuning en zorg geleverd door een instelling

Doorlopende leerlijn

Een doorlopende leerlijn is een beredeneerde opbouw van tussendoelen en inhouden naar een einddoel welke is afgestemd met de voorgaande en/of opvolgende (onderwijs)voorziening (SLO).

Doorlopende zorglijn

Continuïteit in de zorg, begeleiding en ondersteuning rond de overgangsmomenten van de ene onderwijssector/voorziening naar de volgende.

Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

De Lokaal Educatieve Agenda fungeert als inhoudelijke onderlegger bij de bestuurlijke verhoudingen, waarbij gemeente en schoolbesturen veel nauwer dan voorheen met elkaar samenwerken. Op basis van gelijkwaardigheid wordt samen met het onderwijs en voorschoolse voorzieningen bepaald welke thema's prioriteit hebben, hoe aan deze thema's gewerkt zal worden en wie waarvoor verantwoordelijk is.

Maatschappelijke stage

Een maatschappelijke stage is een stage voor scholieren uit het voortgezet onderwijs, waarbij ze door het doen van onbetaald vrijwilligerswerk kennismaken met het dragen van verantwoordelijkheid voor maatschappelijke belangen.

NME

Natuur en Milieueducatie

Startkwalificatie

Een startkwalificatie is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om een baan te vinden. Het gaat dan om een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2).

Arbeidsmarktkwalificatie

De arbeidsmarktkwalificatie is een sociaal, medisch, arbeidsmarkt- en ervaringsdeskundig oordeel over de betekenis van een beperking of achterstand, of juist het ontbreken daarvan, voor de positie op de arbeidsmarkt. Zij geeft aan wat iemands kansen (zowel op dit moment als op termijn) op de arbeidsmarkt zijn; gezien zijn opleiding, ervaring, vaardigheden en talenten; maar ook beperkingen of achterstanden.

Vroegtijdig schoolverlaters

Een voortijdig schoolverlater is iemand tussen de 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat.

Voor en vroegschoolse educatie(VVE)

VVE-trajecten zijn educatietrajecten om kinderen spelenderwijs ontwikkelingsgerichte activiteiten aan te bieden. Deze educatietrajecten beginnen op de voorschoolse voorzieningen en kunnen worden voortgezet in de kleuterklassen van het basisonderwijs.

Verwijsindex

De Verwijsindex is een systeem waarin hulpverleners en andere professionals de persoonsgegevens registreren van de jongeren (tot 23 jaar) waarover zij zich zorgen maken. Dat zorgt ervoor dat de jongeren die hulp nodig hebben tijdig worden opgemerkt, en dat hun hulpverleners elkaar snel vinden

6. Literatuurlijst

- ¹ Bronfenbrenner, U. & Morris, P. A. (1998). The ecology of developmental processes. In W. Damon & R. M. Lerner (Eds.), *Handbook of child psychology, Vol. 1: Theoretical models of human development* (5th ed., pp. 993-1023). New York: John Wiley and Sons, Inc.
- ² Prins, M. (2008). *De deugd van tegenwoordig. Onderzoek naar jongeren en hun grenzen*. Nijmegen: Radboud Universiteit.
- ³ Winter, M. de (2007). Opvoeding, onderwijs en jeugdbeleid in het algemeen belang. De noodzaak van een democratisch- pedagogisch offensief. In: P.A.H. van Lieshout, M.S.S. van der Meij en J.C.I. de Pree (red.), *Bouwstenen voor betrokken jeugdbeleid*. WRR-verkenningen nr. 15. Amsterdam: University Press.
- ⁴ Yperen, T.A. van (2009). *Betere ketens. Bouwen aan een effectief stelsel voor jeugd en opvoeding*. In: Graas, D., Liefwaard, T., Schuengel, C., Slot, W. & Stegge, H. (Red.). *De Wet Jeugdzorg in de dagelijkse praktijk* (pag. 89-108). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Vliet, L. van en M. Kesselring (2009). De verbindende rol van het Centrum voor Jeugd en Gezin. CJG kan sociaal netwerk van gezinnen versterken. In: *Jeugd en Co Kennis*, jg. 3, nr. 2, p. 37-44.
- ⁵ Hermans, J. (2009). *Het opvoeden verleerd*. (Oratie). Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.
- ⁶ Winter, M. de (2011). *Verbeter de wereld, begin bij de opvoeding. Vanachter de voordeur naar de democratie en verbinding*. Amsterdam: swp.
- ⁷ Oenen, S. van, en Y. van Westering (2010), Een solide basis voor positief jeugdbeleid. Visiedocument 1.0. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut
- ⁸ Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) en Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ), pre-advies Versterking voor gezinnen, Den Haag, september 2008.
- ⁹ Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) en Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ), Investeren rondom kinderen, Den Haag, september 2009 .
- ¹⁰ Paes, M. & Sohier, R. (2010). It takes a village to raise a child. Steun van ouders, buurtbewoners en vrijwilligers bij het opgroeien. 's-Hertogenbosch: Provinciale Raad voor de Volksgezondheid en Maatschappelijke Zorg in Noord-Brabant.
- ¹¹ Rappaport, J., & Seidman, E. (Eds.) (2000). *Handbook of Community Psychology*. New York: Plenum/Kluwer.
- ¹² Egten, C. van, Zeijl, E., Hoog, S., Nankoe, C., & Petronia, E. (2008). *Opvoeding en opvoedingsondersteuning. Gezinnen van de toekomst*. Den Haag: E-Quality/SCP.
- ¹³ Coulton C. J., Crampton D. S., Irwin M., Spilsbury J.C. & Korbin J. E. (2007). How neighborhoods influence child maltreatment; a review of the literate and alternative pathways. In: *Child abuse and neglect : the international journal: official publication of the International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect*, 31(11), 1117-1142.
- ¹⁴ Carneiro, Pedro, Karsten T. Hansen, James J. Heckman. Removing the Veil of Ignorance in Assessing the Distributional Impacts of Social Policies NBER Working Paper 2002 No. w8840.
- ¹⁵ Tremblay, R.E. en W.M. Craig. *Developmental crime prevention*. In: M.Tony & D. Farrington (eds.) *Building a safer society: Strategic Approaches to crime prevention*. University of Chicago, Press 1995.

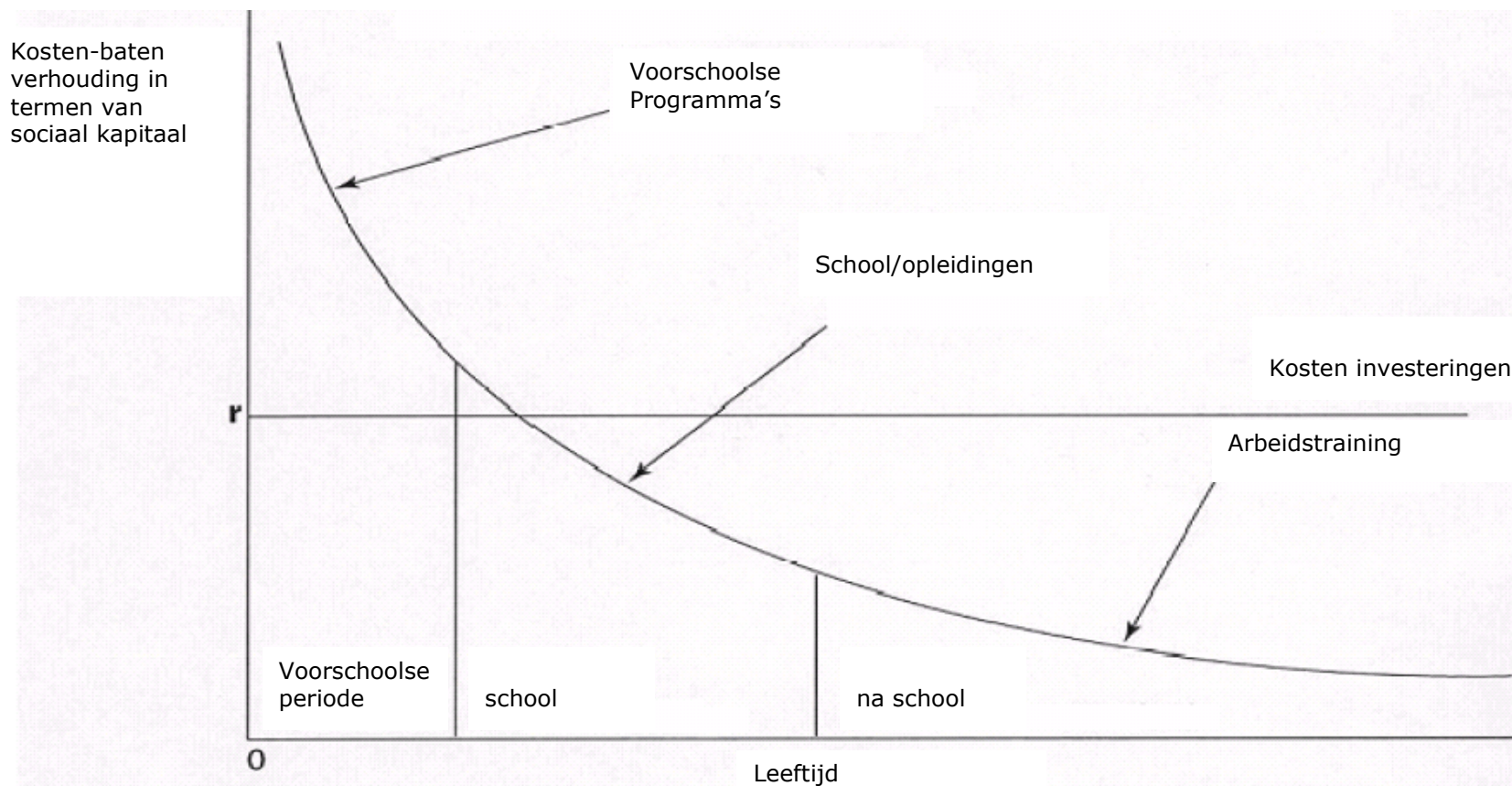
7. Bijlagen

1. Overzicht van leeftijdsfases, veel voorkomend "normale" problemen en ernstiger problemen⁴.

Globale leeftijd	Belangrijke milieus	Ontwikkelingsopgave	Opvoedingsopgave	'Normaal' probleem	Voorbeelden van qua moment, duur of intensiteit ernstig probleem bij kind
0-2 jaar	Gezin; Opvang	Fysiologische zelfregulatie; veilige hechting; exploratie; autonomie en individuatie	Soepele verzorging; sensitieve en responsieve interactie bieden; beschikbaarheid; ruimte en steun geven	Voedingsproblemen; slaapproblemen; scheidingsangst; angst voor vreemden, donkerte en geluiden	Eet/slaapstoornis; reactieve hechtingsstoornis; huilbaby
2-4 jaar	Gezin; Opvang; (Voor)School	Representationale vaardigheden (o.a. taal); constructieve omgang met leeftijdsgenoten; internaliseren van eisen (w.o. zindelijkheid); sekserol-identificatie	Sensitiviteit voor cognitief niveau; positieve en bevestigende omgang; omgaan met ambigüiteit kind; disciplineren; sekserol-identificatie	Angst voor vreemden, donkerte, geluiden; koppigheid; driftbuien; agressie; ongehoorzaamheid; druk gedrag / overactiviteit; angst i.s.m. sekserol en identiteit; niet zindelijk	Scheidingsangst; fobische / sociale angststoornis; stoornis in taal, spraak, motoriek; encopresis; ADHD; gedragsstoornis beperkt tot gezin; oppositionele gedragsstoornis jonge kind
5-12 jaar	Gezin; School; 'Peer group'; Verenigingen	Decentratie; schoolvaardigheden; ijver ('industry'); acceptatie door leeftijdsgenoten	Gelegenheid geven voor omgang met leeftijdsgenoten; schools onderricht; waardering voor schoolwerk; democratische en warme opvoedingsstijl	Ruzies; concentratieproblemen; laag prestatieniveau; schoolweigering; stelen of vandalisme als incident; ritualistisch gedrag	Enuresis; stoornissen in schoolvaardigheden; sociale terugtrekking; persistente schoolweigering; stoornissen in geslachtsidentiteit; gedragsstoornis of vroege delinquentie; neurosen en somatoforme stoornissen
12-16 jaar	Gezin; School; 'Peer group'; internet gemeenschappen; Verenigingen; Werkkring; Diverse sociaal-culturele velden	Emotionele (en praktische) zelfstandigheid; omgaan met eigen en andere sekse; ontwikkeling van waardesysteem; persoonlijke identiteit, school, beroep en samenleving	Emotionele steun bieden; tolerantie voor experimenten; leeftijdsadequate grenzen stellen; voorbeeldfunctie vervullen; meer symmetrische relatie met kind aangaan	Gebruik psychoactieve stoffen (alcohol, drugs); twijfels over identiteit en/of toekomst; problemen met uiterlijk; problemen met autoriteiten; incidenteel spijbelen	Problemen door alcohol, drugs; stoornis in de identiteit; anorexia en boulimia (nervosa); problemen bij seksuele oriëntatie; suïcide; oppositionele gedragsstoornis puber; gedragsstoornis in groepsverband; delinquentie; schooluitval

2. Rendement van maatschappelijke investeringen in de jeugd ¹⁴

Ten aanzien van vroege interventies zijn onderzoekers het over het algemeen eens dat interventies op jonge leeftijd effectiever zijn. Tremblay en Craigh¹⁵ concluderen in hun onderzoek dat interventies bij kinderen in de voorschoolse leeftijd effectsterktes kent van 0.48 en 0.54, bij vroege adolescenten 0.26 en bij adolescenten 0.20¹⁵. Zij stellen dat vroege interventies beter zijn voor jeugdige en maatschappij.

3. Doelgroep Jeugdbeleid

Doelgroep jeugdbeleid: 100% van de Woudenbergse jeugd = ± 4.000 (van 0 tot 25)

Met 85% van de Woudenbergse jeugd gaat het goed. Dat zijn dus ongeveer **3.400** Woudenbergse kinderen en jongeren.

15% van de jeugd = ± 600 kinderen en jongeren groeit op in gezinnen die te kampen hebben met een of meerdere problemen of lopen meer risico op achterstand of bijvoorbeeld uitval van school.

Tweederde van die 15% (10% van totaal), dus ongeveer **400 kinderen en jongeren**, heeft zorgen of problemen waarvoor ze voor adequate hulp terecht kunnen bij het onderwijs en lokale hulp en zorg vanuit o.a. het CJG en andere 'eerstelijnsvoorzieningen'. Voor hen is het van belang dat zij hun **kansen** kunnen **versterken** (en daardoor optimaal hun talenten kunnen ontwikkelen).

Een derde van die 15% (3 a 5%) van de Woudenbergse jeugd (max **200 kinderen en jongeren**) heeft (vaak samen met de rest van het gezin) meerdere en complexe zorgen en problemen. Deze groep heeft hulp of zorg nodig op meerdere fronten, vaak vanuit 'tweedelijnsvoorzieningen' in de jeugdzorg. Deze jeugd verdient (naast brede ontwikkeling ook) **passende zorg**.

Nb. De verdeling 85%-10%-5% is een *landelijk richtsnoer* en *indicatief* ⁵

